

BESLUT

DATUM: 2024-12-10
AVDELNING: Avdelningen för intern styrning och verksamhetsstöd
HANDLÄGGARE: Henrik Gardholm
DIARIENUMMER: 2024-01330
HANTERINGSKLASS: ÖPPEN

Bestämmelser för bokföring och årsredovisning i Sveriges riksbank

Riksbankens beslut

Riksbanken beslutar om bestämmelser för bokföring och årsredovisning i Sveriges riksbank enligt vad som framgår av bilagan, med ikraftträdande den 31 december 2024.

Skälen för beslutet

Av 8 kap. 2 § lagen (2022:1568) om Sveriges riksbank (riksbankslagen) följer att bokföringsskyldigheten ska fullgöras och årsredovisningen ska upprättas i enlighet med riksbankslagen, god redovisningssed och i tillämpliga delar Europeiska centralbankens riktlinje om den rättsliga ramen för redovisning och finansiell rapportering inom Europeiska centralbankssystemet (Eurosystemets redovisningsriktlinje). Vidare framgår av samma bestämmelse att avvikelser från Eurosystemets redovisningsriktlinje ska motiveras.

Bestämmelserna syftar till att klargöra vilka regler som ska tillämpas för Riksbankens löpande bokföring samt vilken redovisningsmetod som ska tillämpas, när det är möjligt att välja. Vidare framgår också skälen för och på vilka punkter Riksbanken avviker från Eurosystemets redovisningsriktlinje och vilka årsredovisningsregler i övrigt som ska tillämpas.

ECB-rådet beslutade i november 2024 om en ny redovisningsriktlinje (ECB/2024/31). I förhållande till den tidigare gällande Regeln om bokföring och årsredovisning (dnr 2023-00661) har det i huvudsak gjorts ändringar i bilagorna 1 och 2 som främst syftar till att synliggöra riskavsättningar, nedskrivningar och balanserade förluster direkt i balans- och resultaträkningen enligt följande.

- Posten Avsättningar i balansräkningen delas upp i två delposter. Det innebär att riskavsättningar och övriga avsättningar ska redovisas på egna rader i balansräkningen.
- Posten Eget kapital i balansräkningen delas upp i tre delposter. Det innebär att utöver Grundfonden ska Reservfonden och Balanserad vinst / Balanserad förlust redovisas på egna rader i balansräkningen.
- Posten Nettoresultat av finansiella transaktioner och nedskrivningar och riskavsättningar delas upp på tre poster i resultaträkningen.
- Posterna Avgifts- och provisionsintäkter och Avgifts- och provisionskostnader i resultaträkningen slås ihop.
- Mindre förändringar av ytterligare några balans- och resultaträkningsposter för att minimera avvikelserna mot ECBS:s riktlinje.

Under avsnitt 3.1 Uppställningsform har infogats en förklaring till varför Riksbankens poster för penningpolitiska transaktioner samt eget kapital avviker från ECBS:s riktlinje för redovisning.

Beslutet har fattats av direktionen (riksbankschefen Erik Thedéen, förste vice riksbankschefen Anna Breman samt vice riksbankscheferna Per Jansson, Martin Flodén och Aino Bunge) efter föredragning av ekonomichef Henrik Gardholm. I den slutliga handläggningen har avdelningschef Robert Sirkka medverkat.

BESLUTSBILAGA DATUM: 2024-12-10
BESLUT AV: Direktionen
AVDELNING: Avdelningen för intern styrning och verksamhetsstöd
HANDLÄGGARE: Henrik Gardholm
DIARIENUMMER: 2024-01330
HANTERINGSKLASS: ÖPPEN

Bestämmelser för bokföring och årsredovisning i Sveriges riksbank

1. Bokföringsskyldighetens innebörd

Riksbanken ska

1. löpande bokföra alla ekonomiska händelser enligt bestämmelserna i 8–12 §§ förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring
2. se till att det finns verifikationer för alla bokföringsposter enligt 13–16 §§ förordningen om myndigheters bokföring samt systemdokumentation och behandlingshistorik enligt 18 § förordningen om myndigheters bokföring,
3. avsluta den löpande bokföringen enligt artiklarna 3–25 i Eurosystemets redovisningsriktlinje (ECB/2024/31) med de avvikelser som framgår nedan, och
4. bevara all räkenskapsinformation och sådan utrustning och sådana system som behövs för att presentera räkenskapsinformationen i den form som anges i arkivlagen (1990:782).

Vad som föreskrivs i 8–16 §§ förordningen om myndigheters bokföring gäller även andra bokföringsposter än sådana som avser ekonomiska händelser.

Om Riksbanken bedriver verksamhet i särskilda företag, ska dessa inte omfattas av Riksbankens bokföring.

2. Val av metod inom ramen för Eurosystemets redovisningsriktlinje

Följande metoder ska tillämpas i de artiklar där valmöjligheter finns:

Artikel 5, Affärsdagsredovisning och likviddagsredovisning:

Huvudmetoden.

Artikel 9, Värderingsregler för balansräkningen:

Val gällande om värdepapper som innehåses i penningpolitiska syften ska värderas till marknadsvärde eller till upplupet anskaffningsvärde med avdrag för eventuell värdeminskning, beslutas av direktionen i samband med beslut om anskaffning av dessa värdepapper.

Artikel 15, Sedlar:

Metod A.

Artikel 16.2, Resultatavräkning värdepapper:

Linjär avskrivning av över- och underkurser.

Artikel 17.2 d), Transaktionskostnader:

Metod i).

Artikel 24, Värdepappersterminer:

Metod A.

3. Avvikelser från Eurosystemets redovisningsriktlinje

3.1 Uppställningsform

Riksbankens offentliga balansräkning och resultaträkning ska utformas i enlighet med bilaga 1 och 2. Dessa avviker från Eurosystemets redovisningsriktlinje främst genom att begreppen "euro" och "euroområdet" ersatts med "svenska kronor" respektive "Sverige" eftersom Sverige inte infört euro som betalningsmedel.

Därutöver avviker balansräkningens poster för penningpolitiska transaktioner samt eget kapital för att bättre spegla Riksbankens penningpolitiska styrsystem samt lagstadgad struktur för eget kapital.

Utelöpande mynt redovisas i anslutning till utelöpande sedlar istället för under Övriga skulder för att samla de utelöpande kontantmedlen på ett ställe.

3.2 Materiella och immateriella anläggningstillgångar

Följande avskrivningstider ska tillämpas i stället för de som rekommenderas i bilaga IV:

- Datorer och tillhörande maskin- och programvara samt motorfordon: 3-7 år
- Inventarier, möbler och maskiner i byggnader: 5-7 år
- Byggnader: 50 år
- Markanläggningar: 10-15 år
- Telesäkerhets- och kommunikationsanläggningar: 10 respektive 5 år
- Övriga fastighetsinstallationer: 5-25 år
- Mark och konst avskrivs ej

Motivet till att avskrivningstiderna avviker från redovisningsriktlinjen är att de bättre speglar den faktiska livslängden för Riksbankens tillgångar.

Följande beloppsgränser för bokföring av anläggningstillgångar i balansräkningen ska tillämpas istället för de som rekommenderas i bilaga IV:

Utgifter vid anskaffning av anläggningstillgångar under 20 000 kronor exklusive moms ska inte bokföras som tillgång i balansräkningen utan i stället bokföras som en kostnad.

Motivet till att sätta en lägre beloppsgräns för detta är att en sådan bedöms ge Riksbanken bättre kontroll över anläggningstillgångarna än riktlinjens rekommenderade 10 000 euro.

För internt upparbetade immateriella anläggningstillgångar ska dock beloppsgränsen vara 1 000 000 kronor. Redovisningsriktlinjen har ingen specifik beloppsgräns angiven för detta och motivet till denna högre beloppsgräns är att förenkla hanteringen av dessa internt upparbetade immateriella anläggningstillgångar.

3.3 Resultatavräkning diskonteringspapper

Undervärden på diskonteringspapper med en löptid över ett år vid förvärvet ska amorteras linjärt i stället för enligt internräntemetoden. Detta innebär ett avsteg från sista meningen i artikel 16.2 och motiveras med att linjär amortering bedöms ge en mer transparent redovisning av amorteringarna.

4. Regler som inte framgår av Eurosystemets redovisningsriktlinje

4.1 Värderings- och resultatavräkningsregler

4.1.1 Sedlar och mynt

Utelöpande mynt ska redovisas på samma sätt som utelöpande sedlar.

Utelöpande sedlar och mynt som upphört att vara lagliga betalningsmedel ska föras från posten Utelöpande sedlar och mynt i balansräkningen till resultaträkningen senast då de inte längre löses in av Riksbanken. Utelöpande sedlar som upphört att vara lagliga betalningsmedel men som Riksbanken fortfarande löser in ska föras till resultaträkningen när endast ett mindre belopp förväntas återstå att lösa in. När detta inträffar ska det mindre beloppet som förväntas återstå att lösa in föras om från posten Utelöpande sedlar till posten Avsättningar i balansräkningen samtidigt som beloppet som inte förväntas att lösas in förs till resultaträkningen.

Utelöpande minnesmynt och minnessedlar ska föras till resultaträkningen när utgåvan varit utelöpande i mer än tio år även om de inte upphört att vara lagliga betalningsmedel.

4.1.2 Värdejustering IMF

Värderingsjusteringar av IMF:s tillgodohavanden i svenska kronor, som görs för att IMF inte ska exponeras för valutakursrisk, ska avräknas mot de valutakursomvärderingar som uppkommer när Riksbanken omvärderar Riksbankens kvot i IMF från särskilda dragningsrätter till svenska kronor.

4.1.3 Återföring prisnedskrivningar

Nedskrivningar av priserna på obligationer som görs i enlighet med artikel 16.1 ska återföras linjärt mot ränteintäkterna. Återföringen ska påbörjas från nedskrivningsdagen.

4.2 Upplysningsregler

4.2.1 Specifikation till årsredovisning

De belopp som ingår i varje sammandragen post i balansräkningen ska specificeras i en särskild förteckning, om inte postens sammansättning klart framgår av bokföringen i övrigt.

4.2.2 Tilläggsupplysningar i årsredovisningen

I årsredovisningen ska Riksbanken i noter beskriva innehållet i balans- och resultaträkningens poster.

Riksbanken ska också beskriva principerna för värdering av tillgångar och skulder. För poster i balansräkningen som avser tillgångar och skulder i annan valuta än svenska kronor ska det framgå enligt vilka principer beloppen har räknats om till svenska kronor.

Om Riksbanken ändrat sina redovisningsprinciper ska upplysning lämnas om detta och om skälen till ändringen.

Om Riksbanken ställt säkerheter eller ingått ansvarsförbindelser ska detta också framgå.

4.2.3 Förvaltningsberättelse

Förvaltningsberättelsen ska utöver riksbankslagens krav innehålla upplysningar om

1. sådana förhållanden som inte ska redovisas i balansräkningen och resultaträkningen men som är viktiga för bedömningen av Riksbankens ställning och resultat
2. sådana händelser av väsentlig betydelse för Riksbanken som har inträffat under räkenskapsåret eller efter dess slut.

4.2.4 Kassaflödesanalys

Årsredovisningen ska utöver vad som följer av bestämmelserna i lagen om Sveriges riksbank innehålla en kassaflödesanalys.

Denna ska visa Riksbankens betalningar fördelade på löpande verksamhet, investeringsverksamhet och finansieringsverksamhet samt likvida medel vid periodens början och slut.

4.2.5 Undertecknande av årsredovisningen.

Årsredovisningen ska skrivas under av samtliga direktionsledamöter.

5. Ikraftträdande

Bestämmelserna träder i kraft den 31 december 2024.

Bilaga 1. Riksbankens balansräkning
(miljoner kronor)

Tillgångar	Rapport år	Föregående år
Guld och guldfordringar		
Fordringar i utländsk valuta på hemmahörande utanför Sverige		
- Fordringar på IMF		
- Banktillgodohavanden och värdepapper, lån och andra tillgångar		
Fordringar i utländsk valuta på hemmahörande i Sverige		
Fordringar i svenska kronor på hemmahörande utanför Sverige		
Utlåning i svenska kronor till kreditinstitut i Sverige relaterad till penningpolitiska transaktioner		
- Huvudsakliga transaktioner		
- Finjusterande transaktioner		
- Strukturella transaktioner		
- Utlåningsfacilitet		
- Övrig utlåning		
Övriga fordringar i svenska kronor på kreditinstitut i Sverige		
Värdepapper i svenska kronor utgivna av hemmahörande i Sverige		
- Värdepapper som innehas i penningpolitiska syften		
- Övriga värdepapper		
Fordringar i svenska kronor på den offentliga sektorn		
Övriga tillgångar ¹⁾		
- Materiella och immateriella anläggningstillgångar		
- Finansiella tillgångar		
- Derivatinstrument		
- Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		
- Övriga tillgångar		
Summa tillgångar		

Skulder och eget kapital	Rapport år	Föregående år
Utelöpande sedlar och mynt		
- Sedlar		
- Mynt		
Skulder i svenska kronor till kreditinstitut i Sverige relaterade till penningpolitiska transaktioner		
- Inlåningsfacilitet		
- Finjusterande transaktioner		
- Övrig inlåning		
Övriga skulder i svenska kronor till kreditinstitut i Sverige		
Emitterade skuldcertifikat		
Skulder i svenska kronor till övriga hemmahörande i Sverige		
- Offentlig sektor		
- Övriga skulder		
Skulder i svenska kronor till hemmahörande utanför Sverige		
Skulder i utländsk valuta till hemmahörande i Sverige		
Skulder i utländsk valuta till hemmahörande utanför Sverige		
Motpost till särskilda dragningsrätter som tilldelats av IMF		
Övriga skulder ¹⁾		
- Derivatinstrument		
- Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		
- Övriga skulder		
Avsättningar		
- Riskavsättningar		
- Övriga avsättningar		
Värderegleringskonton		
Eget kapital		
- Grundfond		
- Reservfond		
- Balanserad vinst / (Balanserad förlust)		
Årets resultat ²⁾		
Summa skulder och eget kapital		

1) Delposterna ska inte framgå av veckobalansräkningen.

2) I veckobalansräkningen ska denna post redovisas under posten övriga skulder vid vinst alternativt övriga tillgångar vid förlust.

Bilaga 2. Riksbankens resultaträkning
(miljoner kronor)

Resultaträkning	Rapport- år	Föregående år
Räntenetto		
- Ränteintäkter		
- Räntekostnader		
Nettoreultat av finansiella transaktioner och nedskrivningar		
- Realiserat resultat från finansiella transaktioner		
- Nedskrivningar av finansiella tillgångar och positioner		
Nettointäkter / (Nettokostnader) av avgifter- och provisioner		
Erhållna utdelningar från aktier och andelar		
Övriga intäkter		
Förvaltningskostnader		
- Personalkostnader		
- Administrationskostnader		
- Avskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar		
- Sedel- och myntkostnader		
Övriga kostnader		
Resultat före överföring till / (från) riskavsättningar		
Överföring till / (från) riskavsättningar		
Årets resultat		